PRINCIPII ŞI CRITERII ÎN ACTIVITATEA DE PREDARE-ÎNVĂȚARE ŞI EVALUARE A LIMBILOR STRĂINE MODERNE LA NIVEL UNIVERSITAR

Lector univ.dr. Bradea Livia Otilia
Facultatea de Litere
Catedra de Limbi Străine Specializate
Universitatea « Babeş-Bolyai » Cluj-Napoca

Din perspectiva specifică nivelului universitar de predare-învățare-evaluare în cazul limbilor străine la studenții nefilologi, explorăm fundamentele câtorva dintre *principiile didactice generale* şi unele dintre *principiile metodice pentru învățarea limbilor străine.* Evidențiem, între altele, că valoarea şi eficiența *principiilor* se verifică prin *criteriile de eficiență* a activității actorilor procesului instructiv-educativ – *profesor-student.* Conchidem, astfel, că *un management corect* al predării/însuşirii şi evaluării, după *principii* şi *criterii autentice* şi *transparente*, în adecvanță cu *logica psiho-didactică, conținuturile domeniului de specializare* şi *nevoile individuale* şi *sociale*, conduce la a asigura/a dobândi *competența* şi *performanța* în comunicarea în scopuri profesionale specifice, adică însuşirea şi exersarea *limbajul de specialitate* în limbă străină.

PRINCIPLES AND CRITERIA USED IN TEACHING-LEARNING AND EVALUATION OF FOREIGN LANGUAGES WITH ACADEMIC STUDENTS

Bradea Livia Otilia, Lecturer,PhD
Specialized Foreign Languages Department
"Babes-Bolyai" University Cluj-Napoca

Abstract

We are going to explore in this paper some general, as well as some specific teaching principles used in **teaching-learning-evaluation** of foreign languages with academic students. We would like to point out that the value and efficiency of the teaching principles should be checked taking into account the results obtained during their activity by the two performers: professors – students. An adequate teaching-learning management of foreign languages, using authentic and transparent principles and criteria adapted to the content of the specialty, leads to the acquiring of the competence and performance in communication for professional purposes.

*

Educația se face cu fața spre viitor. Educația apropie noi orizonturi pentru individ şi societate, în ansamblu - pentru umanitate. Din această perspectivă, în lumea de astăzi, viitorul nu poate să fie doar *probabil*, ci şi *posibil*. Închei această *captatio*, expresie a misiunii educației şi instrucției mereu de-a lungul istoriei, cu o dezvoltare la fel de axiomatică, însă expresivă: *cine absoarbe educație va fi absorbit în câmpul social cu prețul propriilor virtuți.*

O cercetare mai largă, dar şi experiența didactică desfăşurată mai ales cu studenți în ştiințele dreptului, în cadrul *Cursului practic de limbă engleză,* ne-au permis să ajungem să propunem **un set de principii şi criterii de muncă didactică pentru însuşirea limbilor moderne în scopuri profesionale.**

BDD-A23690 © 2009 Editura Universității „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:55:12 UTC)

Observaţiile, reflecţiile şi constatările noastre au în vedere direcţii de referinţă, care privesc, îndeosebi, să fie de folos colegilor în practica didactică la nivel universitar, dar – de ce nu? - şi factorilor de decizie în politica de integrare a limbilor străine moderne în pregătirea de specialitate. Astfel, ne vom opri, între altele, la câteva imperative care implică o atitudine educaţională responsabilă din partea factorilor implicaţi:

- **selectarea exigentă/adecvată a metodelor şi procedeelor de lucru didactic**, a **conţinuturilor de specialitate** în funcţie de nevoilor cursanţilor, dinamica cunoştinţelor acestora;
- **organizarea** de **situaţii/contexte profesionale** în care să predomine interacţiunea învăţării, pentru a aşeza cursantul în centrul procesului de învăţare, stimulând receptivitatea, productivitatea şi creativitatea în limba ţintă;
- **stimularea, menţinerea, valorificarea tensiunilor motivaţionale** în activităţi care vizează textul şi contextul specializării;
- **dezvoltarea** raporturilor **profesor de limbă străină** - **cursant**/student**,** în sensul unei cooperări reciproc avantajoase pentru eficienţa ridicată a procesului instructiv-educativ;
- **aşezarea/integrarea** - temeinic şi semnificativ în percepţia actorilor învăţării! - **a limbilor străine în programa de studiu** (doi ani de studiu obligatoriu, eventual, opţional un *Curs de cultură şi civilizaţie*, pe parcurs;
- **modernizarea condiţiilor de studiu** (manuale cu conţinuturi specializate, laboratoare multi-media etc.) care să înlesnească **activităţile** şi **operaţiile** pentru amplificarea competenţelor generale şi comunicative în favoarea limbajului de specialitate în limbă străină;
- **semnalarea** necesităţii unei **orientări** (eventual facultativ) **în pregătirea psiho-pedagogică** şi **metodică** a viitorilor profesori de limbi moderne, în conformitate cu exigenţele instruirii la nivel universitar şi maturitatea socio-cognitivă a educabililor;
- **dezvoltarea formelor de pregătire continuă** a profesorilor din catedrele de limbi străine specializate (seminarii, conferinţe, studii de psiho-pedagogie şi didactică aplicată etc;

După cum bine se ştie, cercetările din psihologie şi lingvistică au influenţat cu deosebire problemele de pedagogie generală, inclusiv didactica limbilor.

Teoria comunicării (*informaţie, emiţător, receptor, cod, canal)* a adus noi înţelesuri, explicaţi şi şanse de abordare a *predări/învăţării*, generând, în continuare, reflecţii şi şanse numeroase.

Lingvistica - ştiinţa limbii, şi ştiinţele educaţiei desluşesc în profunzime circuitul neurofiziologic şi psihic – mecanismele, procesele, consecinţele, performanţele – ca şi metodele, tehnicile trecerii de la o limbă la alta, de la *calea naturală* a dobândirii unei limbi, la calea *instruirii sistematice*. Posibil să mai fie „trasee" neexplorate, dar, oricum, cercetările ştiinţifice din lingvistică

BDD-A23690 © 2009 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:55:12 UTC)

şi din psiho-pedagogie au accentuat diferit, în timp, domeniile *cognitiv*, *psihomotor* şi *afectiv,* rolul şi mecanismele acestora în învățare/însuşire şi comunicare.

Astfel, şi pedagogia generală, dar şi didactica propriu-zisă – ca disciplină de sine stătătoare – au desprins capitole dedicate nivelului universitar de învățare /instruire încât – atât dinspre teorie, cât şi pentru practică – avem şi un corpus de *didactică aplicată* şi, particularizat, un fascicol de *didactica limbilor străine moderne*.

Legitățile predării şi învățării s-au supus deseori unor curente de idei, cunoştințe sau experiențe în atingerea obiectivelor educaționale. Principiile învățării/însuşirii – de la J. Comenius, J. H. Pestalozzi, Fr. Herbart, B. F. Skinner, J. Bruner ş.a. – s-au modificat în optică, sens şi loc, au ținut pasul cu dezvoltările ştiințifice din ştiințele educației şi din alte ştiințe, dar mai ales cu nevoile individuale şi societale. În fond, acestea au mare forță de generare, s-au întîrit în dinamica lor, şi-au redus sau amplificat valențele, însă procesul de adaptare a fost însoțit de inovare şi clarificare.

Când e vorba de **predarea-învățarea** şi **evaluarea** unei limbi străine moderne la nivel universitar, factorii de incidență - din toate direcțiile - sunt mai numeroşi, cu o complexitate ridicată, de unde - pe de o parte, devin *favorizanți*, iar pe de alta devin – factori de dificultate în organizarea, desfăşurarea şi finalizarea obiectivelor educaționale.

Avem în vedere următorii factori:

- **exigențele ridicate ale pregătirii academice în domeniul unei specializări,** (acestea se regăsesc asumate *ab initio* în relația universitate-student, corespunzând *a priori* nevoilor previzionate atât în opțiunea insului cât şi în orizontul social);
- **experiența validă anterioară** în instruire/învățare şi **maturitatea socio-cognitivă** a vârstei (studenții au deja o experiență în învățare şi utilizarea cunoştințelor, dețin o opțiune de specializare pe baza acestora, prezintă un grad modelator de responsabilitate, se presupune că au deja o viziune existențială pragmatică ş.a.)
- **condițiile de studiu structurate,** cu grad ridicat de eficiență şi în continuă modernizare (biblioteci, laboratoare, personal didactic cu pregătire superioară adecvată etc.)
- **nevoile** imediate şi de perspectivă **de cunoaştere a uneia sau a mai multe limbi străine asociat** şi **integrat procesului de profesionalizare,** în favoarea *limbajului ştiințific de specialitate* (limba străină sprijină pregătirea de specialitate, constituie un avantaj în momentul accesului pe piața muncii etc.)
- **apropierea de specialitate** a profesorului de limbă străină modernă şi continua lui pregătire lingvistică şi didactică pentru eficientizarea procesului didactic.

Sunt de o realitate de necomentat câteva din elementele subliniate. Dacă maturitatea socio-cognitivă este o componentă care, în fond, nu poate fi relativizată prea mult, când e vorba de nivelul de pregătirea generală achiziționată în etapa preuniversitară, şi mai cu seamă când e vorba de

BDD-A23690 © 2009 Editura Universității „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:55:12 UTC)

cunoştinţele într-o limbă străină, plaja este, cel mai adesea, extrem de largă. Deficienţele nu ţin atât de gramatică, unde mereu sunt necesare aprofundări, cât de dificultăţile ivite în comunicare, predominând un vocabular sărac şi o inhibiţie relaţională.

Cursul practic de limbă străină este inclus în programa de studiu la specializările nonfilologice are, după cum se ştie, durată variată: la unele facultăţi se întinde pe doi ani, 2 ore/săpt, la altele un singur an, 2 ore /săpt..

Obiectivele şi scopul vizează atingerea parametrilor discursivi specifici *limbajului de specialitate* în limbă străină. Pentru aceasta, sub raport metodico-didactic, profesorul de limbă străină are nevoie de **perspective** din **psiholingvistică, retorică** şi **stilistică.** Aşadar, este imperios vorba de o orientare didactică *pragmatică* spre *discurs* şi *stil/registru* şi nu doar de o amplificare a abilităţilor de limbă.

Studiile de lingvistică aplicată s-au răsfrânt generos şi eficient în didactica *predării/învăţării* limbilor străine. L.A. Jakobovits şi B. Gordon (1979) au introdus termenul de „psiholingvistică educaţională". Trebuie să reţinem că *lingviştii* se ocupă cu substratul abstract, invizibil, neobservabil al unei limbi; în timp ce, *psiholingviştii* se ocupă de performanţa exterioară, manifestă a acesteia.

Aplicabilitatea datelor din psiholingvistică în didactica limbii este demult un pilon de sprijin fundamental. Viziunea lui R. Titone (1972) aduce două perspective fundamentale şi dezvoltă semnificaţiile lor, care sunt benefice pentru dezvoltarea eficientă a didacticii limbilor ["*Glottodidactica*"]:

(1) „psiholingvistica ar trebui considerată ca o componentă esenţială a unui model teoretic, ştiinţific fundamentat, al didacticii limbii" şi

(2) „psiholingvistica este capabilă şi să clarifice structura procesului didactic, deoarece predarea este în fond un proces de comunicare verbală."

Se desprind, de aici, în principal, aspectele de interes pentru specialistul în didactica limbii:

- analiza psihologică a comportamentului verbal,
- psihologia învăţării lingvistice,

Învăţarea este un proces intim, dinamic şi individual. Profesorul este dator să sesizeze ritmul şi eficienţa acestui proces, să măsoare mereu nivelele atinse şi să-şi regleze arsenalul metodic pentru atingerea cât mai rapid a unor parametrii ridicaţi, în condiţii de calitate şi stabilitate. Cunoaşterea dinamicii învăţării, în funcţie de capacităţile intelectuale, nevoile educaţionale, interesele şi aspiraţiile subiectului supus educaţiei, ţine de *misiunea, responsabilitatea, autoritatea şi personalitatea educatorului*. Cu atât mai semnificative ni se par aceste consideraţii, când e vorba de predarea/învăţarea la nivel universitar şi când ţinta fixată este una anume: *atingerea unor parametrii de competenţă şi performanţă în utilizarea limbajului de specialitate în limbă străină.*

BDD-A23690 © 2009 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:55:12 UTC)

Se evidenţiază, în această concepţie, rolul de *dirijor* sau de *regizor* al profesorului, care pune accentul pe aspectele cognitive şi relaţionale (interacţiune), el „manipulează" ambianţa în măsura în care este deplin competent pentru *„a preda conţinutul şi structura performanţei tranzacţionale în codul ţintă."* (L.A. Jakobovits, B. Gordon, 1979, p. 381). Conţinutul – cunoştinţe de specialitate, codul – limbajul ştiinţific al specialităţii, tranzacţionat în elementele expresive ale limbii străine ţintă.

Antologia „Lecturi de psiholingvistică" a cercetătoarei T. Slama-Cazacu (1980) ne-a prilejuit un inventar al câtorva poziţii semnificative, foarte necesare a fi avute în vedere atunci când gândim asupra didacticii aplicate în cazul predării unei limbi străine la una din specializările universitare nonfilologice, când suntem în faţa unor probleme mai greu de soluţionat.

Inventar, cum spuneam, din care reţinem:

- „…ameliorarea comunicării în condiţii de activitate" (T. Slama-Cazacu)
- „…predarea este în fond un proces de comunicare verbală!"(R. Titone)
- „…cunoaşterea mai exactă şi mai completă a exprimării şi înţelegerii nivelului gramatical ar putea servi pentru o mai bună realizare a predării gramaticii; de asemenea, învăţarea vocabularului se poate realiza mai eficient prin cunoaşterea mai clară a organizării semantice în actul de comunicare." (R. Titone)
- „…sensul în funcţie de context (*situational meaning*) trebuie să fie încorporat în regulile limbii la care se aplică, iar deprinderile lingvistice corespunzătoare trebuie să fie bazate pe aceste sensuri determinate de context." (J.B. Carroll)
- „…pentru ca predarea să fie eficientă, trebuie să fie folosite atât reguli, cât şi exemple"; „…regulile abstracte trebuie ilustrate şi întărite de exemple concrete, variate. " (J.B. Carroll)
- „…nu avem motiv să presupunem că predarea limbii trebuie să fie direct afectată de cercetările asupra însuşirii limbi" – „…învăţarea şi predarea limbii necesită propria lor tratare." (P. Strevens)
- „Limba este un instrument, iar vorbirea reprezintă procesul comunicării. Limba este sistemul unităţilor fonetice, lexicale, gramaticale şi stilistice, şi al regulilor folosirii lor în vorbire." (V. A. Artemov)
- „Nu se poate face abstracţie de principiul psiholingvisticii [...] al adecvării metodei la obiectiv, la vârstă, dar şi la situaţie, la context." (T. Slama-Cazacu)

În ceea ce priveşte sistemul de metode ca atare – a procedurilor în clasă – autoarea volumului (T. Slama-Cazacu, 1973), preconizează trei principii fundamentale

BDD-A23690 © 2009 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:55:12 UTC)

- o metodă *contextuală activă* sau *dinamică* („implicând punerea reală în situație" – favorizarea unei trăiri simpatetice într-un rol, conlucrarea în cadrul unor „scenete" de interes real (...), integrarea enunțurilor în contexte şi necontenită interpretare pe baza acestora (...)
- o metodă *dialogată* (...) – decurgând din prima şi
- o metodă de *permanent contrast conştient* al celor două sisteme... (de fapt, de corectare a erorilor).

Indiferent la care dintre teoriile învățării limbii aderăm sau pe care le invocăm, nu putem decât să ne aşezăm pe axa *proces-produs.* Conceptul de instruire, de construcție intelectuală, „în spirit", a fost formulat de Skinner: *„construcția unor structuri cognitive, operaționale".*

Cercetătorul român I. Neacşu, observă că procesele de învățare subsumate *„duc la instruire"*. În sensul practicii educaționale, ne spune autorul *„a instrui înseamnă a aplica în mod eficient cunoştințele, experiențele şi priceperile de ordin pedagogic, psihologic, logic, fiziologic, etic şi psihosocial pentru organizarea unui mediu care să genereze învățarea*". (I. Neaşcu, 1990, p. 71)

Pentru un alt cercetător român, învățarea apare ca *„un ansamblu de rezultate noi, produse de activitatea procesuală, şi se referă la cunoştințe, priceperi, noțiuni, modalități de gândire, atitudini şi comportamente"*. adică, în fapt, avem de-a face cu o *„materializare a schimbărilor cantitative şi calitative, relativ stabile, de natură afectivă sau cognitivă"* care depăşesc un stadiu anterior. (R. B. Iucu, 2001, p.34)

R. Martin (1983) defineşte *pragmatica* „drept studiul condițiilor de potrivire contextuală a enunțurilor lingvistice", deci, aceasta se ocupă de „efectul vorbirii asupra situației". *Contextul* – împrejurările fizice propriu-zise –, este, în fapt, locul şi timpul discursului, dar şi relația şi scopul comunicării dintre interlocutori. Dar este şi psihologic. Nu există comunicare fără relație, fără scop, fără „conflict" cognitiv şi psihologic. De aici complexitatea şi semnificația *actului* vorbirii.

Traseul de la *limbă* – ca sumă de semne, sistem – la *semnificație,* la funcționalitate, *limbaj* – şi apoi la *interpretare* şi la *replică* nu este „lung" şi este fascinant pentru cercetători. De aceea, subliniem că *discursul* - ca unitate a pragmaticii – poate fi analizat – cu folos! – şi în cadrul limbajelor specializate în limbă străină, ca un aspect specific al competenței şi performanței.

Problemele de stilistică şi retorică, în această intervenție, rămân ca sugestii, îndeosebi pentru a avertiza că *selecția* metodelor, tehnicilor şi procedeelor de lucru în ora de curs/clasă, a materialelor autentice (texte, înregistrări audio-video, alte surse de învățare) trebuie să fie riguroasă, făcută cu perseverență dintre cele care pot să ajute la maximum atingerea scopului: dobândirea de către cursant a parametrilor – de **conținut,** de **stil/registru** – specifice *limbajului de specialitate* al domeniului în care se profesionalizează.

În acest *parcurs* - proces psihic şi rațional, creativ şi social - se defineşte *comunicarea*, cu „magistralele" traseului care sunt: *limbă-limbaj, pragmatică –sintaxă–stil/registru.* Comunicarea

BDD-A23690 © 2009 Editura Universității „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:55:12 UTC)

propriu-zisă poate fi însă apreciată şi că se „divide”/manifestă în *inter-comunicare*, *intra-comunicare* şi *para-comunicare*. Nu e cazul să dezvoltăm aceste noțiuni sau sintagme, acestea fiind - în ultimii ani – subiecte predilecte multor studii.

Actul de comunicare este definit ca un *act comportamental* cu două nivele: *tactic* şi *strategic.* Dat fiind că *actul comunicațional* este predominant volitiv (dorință, necesitate) *de a comunica*, constituie un impuls cu componente *psihomotrice* şi *intelective*, în ultimă instanță, *actul comunicațional finalizat* devine *expresia întregii personalități.*

Această descriere a actului comunicațional ne este favorabilă în încercarea de a delimita *specificul* şi/sau *specificitatea…comunicării de specialitate* într-o limbă străină, în alegerea materialul lingvistic implicat, criteriul de selecție a metodelor didactice de utilizat în predare/învățare, respectiv chiar pentru definirea *didacticii aplicate*. De aici, nu mai este de făcut decât un pas până la *criteriile* cu care urmează să judecăm eficiența acestora (conținuturi, metode, strategii etc.) în întreg demersul instructiv, pentru ameliorarea mereu (fără limite!) a rezultatelor.

Unul dintre autorii studiați insistă că *pentru un profesor de limbi străine se cer, în afară de temeinice cunoştințe de specialitate şi cunoştințe de didactică generală şi de didactică specială a limbilor respective*. (M. Grigoroviță, 1995, p. 5). Autorul a alcătuit un evantai din *principiile metodice ale învățării limbilor străine,* zece la număr, a căror valabilitate se menține şi se amplifică - o dată mai mult! – când este vorba de actul didactic la nivel universitar.

1. Principiul *orientării comunicative* şi *educative*
2. Principiul *unității în dezvoltarea complexă* şi *susținută a competenței şi performanței lingvistice;*
3. Principiul *priorității activităților comunicative față de cele pre-comunicative*;
4. Principiul *situativității*;
5. Principiul *unității dintre teoria limbii* şi *practica vorbirii*;
6. Principiul *unității dintre imitație* şi *conştientizare*;
7. Principiul *încurajării activității* la limbile străine şi *a independenței* tuturor *cursanților*;
8. Principiul *intuitivității optime a materialului de limbă* şi *de conținut*;
9. Principiul *învățării limbii străine pe baza limbii materne*;
10. Principiul *utilizării unei limbi autentice*.

Criteriile după care îndeobşte sunt selectate metodele s-ar putea reduce la câteva:

a. scopul pentru care se învață;
b. vârsta celui care învață;
c. particularitățile psihice ale celui care învață.

sau:

- motivația cognitivă a învățării

BDD-A23690 © 2009 Editura Universității „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:55:12 UTC)

- interesele psiho-comportamentale

Motivația *individuală* şi motivația *socială* sunt astăzi factorul hotărâtor al succesului în învățarea unei limbi străine, de aceea metodele cu care lucrează profesorul la clasă sau individual studentul acasă îşi au sorgintea în componentele ariei motivaționale.

Îndeobşte, metoda *este o cale de urmat*, *un mod de construcție*. În fond, este un set coerent de procedee, de tehnici şi de mijloace care se succed structurat, secvențial în vederea atingerii unor parametri controlabili şi măsurabili pe drumul spre obiectivele finale.

Toate componentele metodei – organizarea, succesiunea, adecvarea lor – privesc pe profesor, în primul rând, dar – aproape în aceiaşi măsură - şi pe cursanți; ei sunt beneficiarii metodelor şi tehnicilor didactice selectate de profesor, dar pot fi şi inițiatorii lor – totdeauna colaborarea profesor-cursant evoluează într-o tensiune de echilibru şi dezechilibru.

Orice metodă definită, structurată şi acceptată, deşi nu este imuabilă, trebuie respectată în secvențialitatea ei. Altfel, rezultatele sunt parțiale sau chiar aleatorii.

Nu se exclude combinarea unor metode sau extragerea unei secvențe dintr-o metodă şi accentuarea ei, după necesități, pentru adecvarea la subiect şi la cadrul educațional.

Există mai multe clasificări ale metodelor didactice, care îmbină valorile stabile ale didacticii tradiționale cu dinamica, inventivitatea, creativitatea şi tehnicitatea didacticii moderne. Există însă o viziune acceptată, care nu exclude adaptarea sau transformarea lor în *secvențe/momente* eficace.

O clasificare cuprinzătoare şi echilibrată a principalelor metode de învățare găsim în *Demersuri creative în predare şi învățare* (M. Ionescu,2000,clasificarea este menținută şi mai recent, alături de alte criterii, în *Didactica modern*ă. (M. Ionescu, I. Radu, 2001, p. 134):

- „de comunicare – orală sau scrisă”,
- „de cercetare a realității” (directă sau indirectă),
- „bazate pe acțiunea practică” (reală sau simulată) şi
- „instruire asistată de calculator” (IAC);

Luând în considerare criteriul „*obiectivelor urmărite”* şi *„modalități principale de realizare şi dezvoltare a acestor obiective”* I. O. Pânişoară (op. cit., p. 140) propune o clasificare a *metodelor de interacțiune educațională* pe cinci categorii:

➲ metode de dezvoltare directă a abilităților de comunicare (fiind integrate aici – *ascultarea interactivă* şi *metoda socratică*)

➲ metode de cultivare a creativității şi rezolvare de probleme (ex. brainstorming-ul tradițional, electronic, individual şi metoda rezolvării creative de probleme (*problem solving)*

➲ metode bazate pe dezbaterea de grup (reuniunea *Philips 66*, focus-group, controversa creativă, tehnica dezbaterilor – *debate)*

BDD-A23690 © 2009 Editura Universității „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:55:12 UTC)

➲ metode de observare a interacțiunilor în cadrul grupului (tehnica acvariului şi seminarul socratic)

➲ metode de construcție de echipă (exercițiile spargere a gheții – *ice-breaking* – şi metoda construcției de echipă – *team-building*).

Metodele constituie elementul esențial al strategiei didactice, dar ele nu pot fi îmbrățişate fără a ține cont de obiectivele prestabilite ale activității instructive, de nivelul şi interesele cursanților.

*

Rezultă din fundamentele teoretice şi observațiile relevate de practica noastră, aşa le-am analizat mai sus, un set de ***principii/criterii*** care pot sta la baza muncii cu studenții, în activitatea de finalizare a obiectivelor propuse pentru **formarea limbajului de specialitate** în limba țintă, între care:

◆ *proiectarea metodologică* a lecțiilor în funcție de *nevoile specifice ale studenților*;

◆ *alegerea unor teme esențiale* din ştiințele studiate pentru exersarea limbii țintă, pe cât posibil parcurse în orele de curs şi seminar în limba română;

◆ *selectarea atentă a textelor de specialitate* ca suport pentru dezvoltarea vocabularului din domeniu şi deslușirea specificului stilului de comunicare orală şi scrisă caracteristic specialității;

◆ *monitorizarea şi explicarea problemelor de gramatică* ori de câte ori este nevoie în folosul vorbirii, scrierii şi înțelegerii corecte şi fluente;

◆ *dezvoltarea spiritului de raționalitate şi creativitate, critic* şi *de decizie* prin dezbateri, conversații şi *activități active* şi *interactive*, *situaționale*, în acelaşi timp, care să necesite activarea intensă a interacțiunilor funcționale dintre gândire şi limbaj, pentru a consolida continuu structurile şi funcționalitatea limbajului de specialitate;

◆ *încredințarea de sarcini de muncă individuală, acțiuni/operații* care să solicite precumpănitor procesele cognitive superioare: inteligența, memoria, logica, să ducă la fixarea unor *strategii de autoînvățare*;

◆ *simularea comportării lingvistice în situații similare celor reale* (convorbiri cu diferiți parteneri, interviu pentru un loc de muncă, anchete pe o temă dată, dezbateri, susținerea unei cauze, consultanță, convorbiri ocazionale la aeroport, hotel, restaurant etc)

◆ *sprijinirea şi îndrumarea studenților* pentru utilizarea limbii în scopuri ce țin de învățarea academică, *în documentarea de specialitate* şi *realizarea de referate*, liste bibliografice;

◆ *integrarea în învățare a noilor tehnologii de informare şi comunicare* – învățarea multimedia (instruirea şi autoinstruirea asistate de calculator cu software educațional, activitatea în laboratoare speciale informatizate, cu dotări audio-video);

◆ *evaluarea rezultatelor, a atmosferei* şi *a participării* la ora de curs, evitându-se observațiile negative tranşante, demobilizatoare; scopul acestui moment fiind *conştientizarea*

BDD-A23690 © 2009 Editura Universității „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:55:12 UTC)

progresului în învățarea limbii, sporirea interesului pentru *frecvență* şi pentru efortul formării unui *stil personal eficient de studiu* şi de valorificare a procesului profesionalizării.

Inspirați de *principiile didactice generale* şi de *principiile metodice ale învățării limbilor străine,* ca şi din analiza de mai sus, *în scopul optimizării predării şi însuşirii limbilor străine la studenții nefilologi*, pentru a asigura *competența* şi *performanța* în *comunicarea în scopuri profesionale specifice*, pledăm pentru următorul set normativ, de dorit a se manifesta în practică:

- **Principiul integrării şi adecvanței limbii străine la nevoile, interesele şi exigențele profesionale** prin stabilirea cât mai exact posibil a obiectivelor generale şi specifice ale *Cursului practic de limbă modernă***;**
- **Principiul eficienței sporite, continue şi complexe a muncii didactice** prin selectarea exigentă a metodelor, procedeelor şi tehnicilor didactice adecvate nivelului de dezvoltare intelectuală a studenților, capacităților lor cognitive ridicate, activităților interactive, cu efect pozitiv asupra dezvoltării profesionale şi dezvoltării personalității;
- **Principiul stimulării continue a motivației psihologice, lingvistice, informaționale** prin accentuarea tipurilor de motivații care duc spre performanță profesională, a acelora care vizează spectrul formativ complex determinat de limbă ca element al profesiunii şi al culturii;
- **Principiul învățării funcționale a limbii străine pe termen lung** prin identificarea unui pachet de teme, probleme şi situații, a acelor activități profesionale şi sociale viitoare care solicită folosirea limbii;
- **Principiul unității lingvistice în predare şi învățare** prin dezvoltarea unitară a deprinderilor de limbă, asigurându-se astfel competența comunicativă generală şi competența profesională specifică
- **Principiul situativității** prin exersarea vorbirii şi scrierii corespunzător unor situații similare cu cele din viața reală, prin ipostazierea în „roluri" profesionale şi sociale, îmbinând învățarea informativă cu cea formativă în vederea integrării rapide şi eficiente în viața profesională şi socială, asigurarea mobilității profesionale şi a unui grad ridicat de competitivitate în câmpul muncii;
- **Principiul autenticității** prin selectarea atentă a unor tipuri de texte sau documente de specialitate autentice, atât din punctul de vedere al termenilor de specialitate, cât şi al structurilor de limbă caracteristice limbajului de specialitate, al organizării textului şi al registrului/stilului specific;
- **Principiul activității practice imediate şi feed back-ului** prin folosirea limbii pentru documentare, redactarea unor texte specifice (eseuri, comentarii, referate, recenzii);

BDD-A23690 © 2009 Editura Universității „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:55:12 UTC)

- **Principiul unei pedagogii active, dinamice** manifestat prin datoria profesorului de a cunoaşte capacităţile reale de învăţare a fiecărui cursant, stimularea continuă a motivaţiei pe parcursul studiului, precum şi pentru îmbunătăţirea (modernizarea) condiţiilor de studiu, precum şi iniţierea unor cercetări psihopedagogice;
- **Principiul colaborării şi cooperării cu profesorii principalelor discipline de specializare** prin realizarea în comun a unor activităţi (lecţii, sesiuni de comunicări, excursii de studii în străinătate la instituţiile partenere);
- **Principiul depăşirii stagnării şi rutinei profesionale, a factorilor frenatori** prin creativitate didactică şi realizarea de surse de învăţare, perfecţionare profesională continuă, lărgirea orizontului de cunoştinţe, realizarea unor puncte de sprijin a învăţării în afara orelor de curs
- **Principiul măsurării şi evaluării corecte, în etape, a progresului în dezvoltarea deprinderilor de limbă străină, a formării limbajului de specialitate** prin acţiuni de evaluare şi autoevaluare;
- **Principiul cunoaşterii şi respectării dimensiunii socio-culturale a limbii străine învăţate** prin relevarea acesteia ca o valenţă a interculturalităţii şi vehicul al civilizaţiei şi culturii, ale afirmării identităţii, dar şi a solidarităţii, toleranţei şi cooperării paşnice;
- **Principiul practicii autonome – învăţarea continuă –** prin sprijinirea cursanţilor de a-şi forma un stil de muncă individual, autonom, de învăţare continuă;
- **Principiul formării continue a formatorilor** prin dezvoltarea de cercetări în pedagogia aplicată şi de didactică aplicată, introducerea unor elemente de specializare pedagogică pentru predarea la facultăţile de ştiinţe exacte şi socio-umane încă din perioada de formare la Facultatea de Litere.

*

Am propus cele de mai sus cu convingerea că aceste principii dacă devin cadru de conduită didactică pot fi în măsură să dezvolte o relaţie benefică între actorii învăţării, să amelioreze rezultatele muncii didactice, nivelul didactic universitar aducând profesorul în poziţia onorantă de a fi deodată şi pedagog şi lingvist, şi formator şi cercetător.

BIBLIOGRAFIE
SELECTED BIBLIOGRAPHY

1. Artemov, V.A., (1967), Probleme fundamentale ale psihologiei actuale a învăţării limbilor străine, în T. Slama-Cazacu, Lecturi de psiholingvistică, 1980, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti
2. Bocoş, Muşata (2002). Instruire interactivă. Repere pentru reflecţie şi acţiune, Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană
3. Coteanu, Ion, (1990) Stilistică şi Pragmatică, în Studii şi cercetări de lingvistică, 2, XLI/

BDD-A23690 © 2009 Editura Universităţii „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:55:12 UTC)

4. Cucoş, Constantin (1998). Pedagogie, Editura Polirom, Iaşi
5. Grigoroviță, Mircea, Predarea şi învățarea limbilor străine, Editura Didactică şi Pedagogică, Regia Autonomă, Bucureşti, 1995
6. Hutchinson, Tom & Waters, Alan, English for Specific Purposes, Cambridge - University Press,1993
7. Ionescu, Miron (2000), Demersuri creative în predare şi învățare, Editura Presa Universitară Clujeană
8. Ionescu, Miron, Radu, Ion, (coord) (2001) Didactica modernă, Ediția a II-a revizuită, Cluj-Napoca
9. Iucu, Romiță, B. (2001). Instruirea şcolară. Perspective teoretice şi aplicative, Iaşi: Editura Polirom
10. Jakobovits, L.A., Gordon, B. (1979) The context of foreign language teaching în T. Slama-Cazacu, Lecturi de psiholingvistică, 1980, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti
11. Neacşu, Ioan, Instruire şi învățare, Ed. Ştiințifică, Buc. 1990
12. Pânişoară, Ion-Ovidiu (2003). Comunicarea eficientă. Metode de interacțiune educațională, Iaşi: Editura Polirom
13. Slama-Cazacu, Tatiana (1962), Introducere în psiholingvistică, Bucureşti, Editura Ştiințifică
14. Slama-Cazacu, Tatiana (1973), Cercetări asupra comunicării, Bucureşti, Editura Academiei
15. Slama-Cazacu, T., (1980), Lecturi de psiholingvistică, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti
16. Titone, R. (1975) PL aplicată – amfibie sau fantasmă, în T. Slama-Cazacu, Lecturi de psiholingvistică, 1980, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti

BRADEA Livia-Otilia este absolventă a Facultății de Filologie (1979), secția limba şi literatura engleză-germană, licențiată a Facultății de Drept (2000), doctor în Ştiințele educației din anul 2003. A publicat în calitate de autor unic lucrările *Integrarea limbilor străine în educație şi instrucție*, Editura Napoca Star ,Cluj-Napoca, 2000, *Metode didactice şi context profesional*, Editura Casa cărții de ştiință, Cluj-Napoca, 2007; este coautor la manualul *English for Legal Purposes*, Part I, 2001, Part II, 2002, Cavallioti Publishing House, Bucureşti , elaborate în cadrul Programului PROSPER al Consiliului Britanic. De asemenea, este colaborator la 6 volume, autor a 16 titluri studii şi articole ştiințifice publicate în țară, participări la simpozioane, conferințe şi alte manifestări ştiințifice naționale şi internaționale.

BDD-A23690 © 2009 Editura Universității „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:55:12 UTC)